

Inleiding

Dit boek is het resultaat van een project dat ik mocht uitwerken binnen het excellentieprogramma van PXL Education, de lerarenopleiding van Hogeschool PXL in Hasselt. Dit project hield in dat ik op basis van de conclusies van mijn bachelorproef “Succesvolle communicatie voor leerkrachten, scholen en ouders van hoogbegaafde leerlingen?” een boek zou schrijven met praktische adviezen voor leerkrachten en scholen, om beter te communiceren met ouders van hoogbegaafde leerlingen. Het boek bevat herwerkte delen uit de bachelorproef, aangevuld met heel wat persoonlijke observaties en ervaringen als ouder van een hoogbegaafde leerling.

Om met voldoende kennis van zaken dit project tot een goed einde te brengen volgde ik aanvullend ook enkele zorg-gerelateerde vakken bij Thomas More Hogeschool. Daar hoorde ik reeds tijdens het allereerste lesmoment deze uiterst belangrijke zin: “Vergeet nooit dat kinderen voor hun ouders hun hoogste goed zijn”. Je mag ervan uitgaan dat de meeste ouders de allerbeste bedoelingen hebben voor hun kinderen en dat ze er alles willen aan doen om hun kinderen te laten opgroeien tot succesvolle volwassenen, die hun rol kunnen opnemen in onze maatschappij.

Dat betekent ook dat de meeste ouders bewust aandacht hebben voor de opleiding en schoolkeuze van hun kinderen, en dat de keuze voor een bepaalde school meestal gebeurt na het bezoeken en grondig vergelijken van meerdere scholen en studierichtingen.

In mijn eigen gezin was dat ook het geval. Nadat we halfweg haar lagere schooltijd de boodschap kregen dat onze dochter vermoedelijk hoogbegaafd was, zochten we ook zelf het best mogelijke traject voor haar, wat absoluut niet eenvoudig bleek. Zowel in het basis- als secundair onderwijs waren meerdere schoolwissels noodzakelijk, om steeds in de juiste richting verder te blijven evolueren.

Omdat we op een bepaald moment ook terecht kwamen in scholen en klasgroepen met meerdere hoogbegaafde kinderen, hoorden we ook de verhalen van andere ouders. We waren duidelijk niet de enige ouders die te maken kregen met meerdere schoolwissels, ontoereikende ondersteuning en vastlopende communicatie. Tijdens een studiedag over dit onderwerp, waar naast onderwijzend personeel ook heel wat ouders van hoogbegaafde kinderen aanwezig waren, werden vragen gesteld aan de sprekers door wanhopige en zelfs huilende ouders.

Ergens is er toch iets mis, want dit lijkt allesbehalve normaal.

Waarom zijn er toch zoveel ouders die de noodzaak voelen om hun kinderen telkens weer van school te veranderen? Zelfs in het midden van een schooljaar...

Waarom liep het mis op al die scholen?

Waarom leek de communicatie met een leerkracht of directie zo vaak helemaal vast te lopen?

En is daar dan echt helemaal niets aan te doen?

Of zijn ouders van hoogbegaafde leerlingen gewoon “lastige ouders”?

Deel I –

Hoogbegaafdheid. Wat en
waarom?

Hoofdstuk 1 Aanleiding voor het onderzoek

1.1 Ouders die voortdurend tegen muren oplopen

Onze dochter leek altijd al een slimme meid, maar in onze beleving had dat vooral te maken met het lage niveau van haar toenmalige basisschool. Het was pas na een overstap naar een methodeschool dat we vrij snel een bericht kregen van haar leerkracht met de mededeling dat onze dochter meer dan waarschijnlijk hoogbegaafd was en dat ze daar graag de broodnodige ondersteuning voor wilden bieden. Het was de start van een avontuur, waarbij we steeds hebben getracht om voor haar en samen met haar, de juiste beslissingen te maken zodat ze de meest optimale kansen zou krijgen om succesvol haar schooltijd te doorlopen. We willen haar immers ook de best mogelijke kansen bieden op een succesvolle toekomst.

Hoogbegaafdheid is overigens echt geen geschenk. Het biedt potentieel extra kansen en mogelijkheden voor de toekomst van het kind, maar het is ook een zware last voor de ouders die de morele opdracht hebben om hun kind tijdens de school- en kindertijd zo goed mogelijk te ondersteunen. Ik heb het dan vooral over de zoektocht naar de meest geschikte scholen, die soms ook veel verder van huis zijn verwijderd, inclusief het logistieke puzzelwerk

dat daarbij kan komen kijken. Je moet het immers ook nog allemaal gecombineerd krijgen met je eigen werk. Maar dezelfde zoektocht doet zich ook voor met betrekking tot hobby's en naschoolse activiteiten. Zelfs bij gezinsuitstapjes proberen we bewust te kiezen voor zaken die haar zeker kunnen prikkelen of interesseren. Voortdurend loop je dan ook op tegen misvattingen of zelfs echte grenzen, waarvan je vooraf het bestaan niet eens kon vermoeden.

Zelfs bij iets heel banaals, zoals het uitlenen van boeken in de bibliotheek om onderzoekwerk te doen voor een schoolproject, kan je tegen zulke grenzen oplopen. Een hoogbegaafde tiener van 10 of 11 jaar maakt nu eenmaal opdrachten over onderwerpen waar normaal gezien veel oudere leerlingen mee bezig zijn. Op een bepaald ogenblik kwamen we dan ook tot de vaststelling dat onze dochter sommige boeken niet mocht uitlenen vanwege een leeftijdsgrens. Gelukkig toonde de bibliotheek begrip en hebben ze die regels intussen zelfs versoepeld. Maar ik gebruik toch graag dit voorbeeld om aan te tonen dat het echt niet alleen om de school gaat. Hoogbegaafdheid is altijd en overal aanwezig en manifesteert zich dan ook op alle vlakken.

Een ander voorbeeld kan je vinden bij de sportactiviteiten, waar vooralsnog de kinderen ook vaak zijn ingedeeld volgens hun leeftijd. Een hoogbegaafd kind dat één of twee jaar is versneld op school, komt ook daar terecht in een groepje waar hij of zij geen vrienden of klasgenoten kan vinden. Je kan motiveren dat dit gaat omwille van groei en kracht op die leeftijd, maar sociaal ligt dit wel moeilijk.

Het is ook zeker niet zo dat alle gezinnen zomaar de diagnose van hun kind zullen aanvaarden of ondersteunen. Door bestuursfuncties op te nemen in school- en ouderraden hebben mijn echtgenote en ikzelf ook vaak andere gezinnen actief bijgestaan in hun zoektocht naar een geschikte school. De afstand en reistijd naar een geschikte school bleek in veel gezinnen een behoorlijk hoge drempel. Ook wij kregen vanuit onze familie soms wel eens de opmerking “dat is toch allemaal niet nodig. Laat het kind toch spelen, het hoeven toch niet allemaal Einsteins te zijn”. Waarmee ik de nadruk wil leggen op het belang van een goede ondersteuning, zowel thuis als op school. Hoe het gezin, de familie en de directe omgeving ermee omgaat is minstens even belangrijk als een correcte erkenning en ondersteuning op school.